

Metsän ääni

Metsän ääni -kohtaamisen keskiössä oli luonnon rauhallisen ja samalla rikkaan äänimaiseman tarkastelu, sen äänittäminen metsässä ja jälkityöstäminen studiossa. Tavoitteena oli löytää tapoja ikuistaa kuuntelijan kokonaisvaltainen metsäkokemus; metsän tarjoama äänimaisema ja oman hiljaisen liikkumisen synnyttämät äänet. Äänitteen tavoitteena on jättää aineeton, mutta samalla vahva ja helposti jaettava muisto metsäkokemuksesta kuunneltavassa muodossa.

“

**Äänitettävää etsiessä
kyllä huomasi, miten hiljainen
metsä voi olla talvella.**

Metsän kauniit yksityiskohdat. Pienetkin äänet korostuvat talven hiljaisuutta vasten. Kuva: Kaisa Vuolo, 2022.

Metsän akustinen ympäristö elää voimakkaasti vuodenaikojen myötä. Kesäinen metsä tulvii erilaisia luonnon omia ääniä, kun talvella puolestaan korostuvat ihmisen toiminnan äänet hiljaisuutta vasten. Äänellä on merkittävä rooli metsäkokemuksessa. Ihmisen suhde akustisen ympäristön virikkeisiin on vuorovaikutteinen: metsässä kuulemamme äänet ja niiden merkityksellistäminen vaikuttaa myös siihen, miten itse tuotamme ääniä. Toiminnastamme, välittömästä ääniympäristöstä ja kauempaa kantautuvista äänistä muodostuu kerroksellinen äänimaisema, joka laajentaa metsäkokemuksen tilallisuutta. Äänimaisemalla voidaan tarkoittaa myös tietyn paikan äänten merkityksistä rakentuvaa mielenmaisemaa. Luonnonääniä tunnistaminen ja tulkitseminen tarjoaa kiehtovan väylän oppia metsän elämää. Monia metsän ääniä luonnehtii hetkellisyys, jolloin niiden tallentaminen tarjoaa tilaisuuden palata koettujen hetkien pariin.

Teimme äänitysretken Vaattunkikönkäälelle, suosittulle retkeilyalueelle Rovaniemen lähistöllä kuniina marraskuisena talvipäivänä. Asetuttuamme laavulle aloimme äänittää yleistä äänimaisemaa; nuotion tekoa, halkojen lappamista, askelia sekä toiselta laavulta kantautuvaa kaukaista puheensorinaa. Paikalle saapui myös kaksi uteliasta kuukkelia tarkastamaan eväämme ja saimme heiltä myös pienen laulunäyteen. Eloisasti virtaavan Raudanjoen kohina oli hyvin vahvasti läsnä koko äänityksen aikana, joten paluumatkalla Rovaniemelle pyörähdimme vielä Ounasvaaran lintutornilla. Koska siellä liikenteen äänet tulivat liian voimakkaasti taustalle, teimme vielä yhden äänitysreissun Korkalovaaran luontopolulle, josta saimme lisää yksittäisiä puhtaita pisteääniä. Äänitykseen käytimme kahta Zoom H5-ääninauhuria, sekä haulikkomikrofonia puomeineen. Vastaavaa kalustoa on mahdollista vuokrata Lapin yliopistolta.

Tutkimme myös, millaisia ääniä me luomme itse metsässä kulkiessamme. Kuva: Hanna-Kaisa Metsävainio, 2022.

“

Paikalle saapui myös kaksi uteliasta kuukkelia tarkastamaan eväämme ja saimme heiltä myös pienen laulunäytteen.

Äänittämistämme materiaaleista jälkityöstimme Lapin yliopiston äänistudiossa ääniteoksen, joka mallintaa Metsän ääni -palvelukonseptin osallistujalle jaettavaa tuotetta. Materiaalia läpikäydessämme löysimme hyviä ja huonoja ottoja, mutta suurin osa oli kuitenkin jollain tapaa käyttökelpoista. Valmiin äänitallenteen kokonaispituudeksi päätimme maksimissaan viisi minuuttia, koska teoksesta ei haluttu tehdä liian pitkää kerralla kuunneltavaksi. Pohjana käytimme Vaattunkikönkäältä saatua materiaalia, jonka sommittelemme miellyttäväksi kuunneltavaksi, jossa esimerkiksi ihmisten puhe ei kuulu liian hallitsevana. Halusimme luonnon ja retkeilyn äänien, kuten nuotion palamisen, olevan keskiössä. Lisäsimme yksittäisten lintujen, kuten kuukkelin laulua ja muita pisteääniä elävöittämään talvista metsän äänipohjaa. Vaikka joen koski onkin vahvassa asemassa, pyrimme nostamaan myös muita yksityiskohtia esiin mahdollisimman hyvin kuultavaksi riippumatta siitä, millaista äänentoistolaitetta kuunneltaessa käytetään. Hyvissä äänilaitteistoissa jotkin äänet voivat kuulua liian voi-

makkaana muihin verrattuina, jos äänet miksataan yhteen heikommat äänentoistolaitteet mielessä. Tähtäsimme kultaiseen keskitiehen lopputuloksen kanssa äänentoistolaitteiden laadun vaihtelu huomioiden. Toteuttamamme ääniteos toi mielestämme hyvin talvisen metsän tunnelmaa omalle kotisohvalle.

Kun vuodenajan takia nauhoitettavia luonnon ääniä on talvella rajoitetummin, voi äänittämisessä kiinnittää huomiota liikkumisen ja askareiden tuottamien äänien taltiointiin. Keväällä, kesällä tai syksyllä metsästä löytyy rikas ja monipuolinen kasvien, eläinten ja vaihtelevien olosuhteiden äänimaailma, jolloin äänittäjän mahdollisuudet ovat runsaimmillaan. Edistynyt äänitallentimien ja erilaisten sensorien teknologia ja jälkityöstämisen sovellukset mahdollistavat myös ihmiskorvalle kuulumattomien äänien taltioinnin ja työstämisen kuunneltavaan muotoon. Edistynyt teknologia avaa *Metsän ääni* -palvelukonseptille uusia luovia mahdollisuuksia kokeiltavaksi ja kehitettäväksi.

*Pisteääniä äänittämässä kohdistavalla hau-
likkomikrofonilla. Kuva: Kaisa Vuolo, 2022.*

*Miltä metsä kuulostaa? Toinen tärkeä
työkalu oli Zoom H5 audiotallennin.
Kuva: Hanna-Kaisa Metsävainio, 2022.*

*Hyönteisten surinaa, veden solinaa, lehtien ha-
vinaa tuulessa ja kalastajan kelalta purkautu-
van siiman sirinää - kesäisen metsän äänimai-
sema on runsas. Kuva: Antti Stöckell, 2021.*

*Kaksisataa-vuotiaan petäjän kuuntelija. Kesäisen metsän kohi-
nassa voi kuvitella kuulevansa tapahtumia, joita sama puu on
"todistanut" 1800-luvun alussa. Kuva: Antti Stöckell, 2015.*

info

Hanna-Kaisa Metsävainio, Kaisa Vuolo ja Roope Rämö ovat audiovisuaalisen median opiskelijoita Lapin yliopistossa.